

**Diagnoza implementacji Kompetencji Kluczowych w kontekście potrzeb
i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy**

**ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH
W SIENNIE**

Opracowanie dyr Wojciech Kaczorowski

Sienno, Marzec 2009

Spis treści

Diagnoza implementacji Kompetencji Kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH W SIENNIE.....	1
I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY.....	3
I.1 Położenie geograficzne i rys historyczny szkoły.....	3
I.2 Krótki opis bazy dydaktycznej szkoły.....	9
I.3 Charakterystyka uczniów szkoły.....	11
I.4 Charakterystyka kadry pedagogicznej.....	18
I.5 Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych.....	20
II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE.....	22
II.1 1 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości.....	22
II.1.2 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych.....	23
II.1.3 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki....	23
II.1.4 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych.....	24
II.3 Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów.....	24
II.3 Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe.....	26
III. RYNEK PRACY.....	28
III.1 Regionalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki.....	28
III.2 Kompetencje Kluczowe a rynek pracy.....	34
III.3 Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.....	36
IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH.....	41
IV.1 Prognozy demograficzne.....	41
IV.2 Współpraca szkoły z zakładami pracy.....	42
IV.3 Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy.....	45
V. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	47

I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

I.1 Położenie geograficzne i rys historyczny szkoły

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie znajduje się w południowo-wschodniej części województwa mazowieckiego, w południowej części powiatu lipskiego w gminie Sienno. Szkoła leży w odległości 54 km od Radomia. **Gmina Sienno** zajmuje obszar 147 km² liczy 6358 osób zamieszkałych w 36 sołectwach. Lasy stanowią 18,3% powierzchni gminy. Jest to obszar o bardzo czystym środowisku obfitującym w grzyby i jagody. Gmina Sienno jest gminą rolniczą z coraz intensywniej rozwijającym się kierunkiem upraw sadowniczych. Tutaj krzyżują się rzeki Krepinka z Wolanką oraz drogi Lipsko – Iłża i Lipsko – Ostrowiec Świętokrzyski. Pod względem fizyczno-geograficznym szkoła położona jest na pograniczu Równiny Radomskiej i Przedgórze Iłżeckiego. W rzeźbie terenu wyróżnia się plejstoceniową wysoczyznę, rozciągającą się między Kamienną a Krepianką. Wysokości bezwzględne osiągają wartości od 165 do 224,3 m n.p.m., a cały obszar opada lekko w kierunku północno-wschodnim i pod względem rzeźby jest zróżnicowany. Rzeźba terenu ukształtowana została w wyniku akumulacji lodowca, akumulacji geologicznej i erozji rzecznej.

W latach 1939 – 1948 Sienno było miejscem pobytu i pracy ks. Prof. Włodzimierza Sedlaka, twórcy polskiej bioelektroniki. On też był współzałożycielem utworzonej w 1945 roku szkoły rzemiosł, która była protoplastą obecnego Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie.

Powiat lipski położony w południowo – wschodniej części województwa mazowieckiego graniczy z następującymi powiatami:

- z terenu województwa mazowieckiego:
 - od północy z powiatem zwoleńskim
 - od zachodu z powiatem radomskim ziemskim
- z terenu województwa lubelskiego:
 - od wschodu z powiatem Opole Lubelskie
- z terenu województwa świętokrzyskiego:
 - od południowego zachodu z powiatem ostrowieckim

- od południowego wschodu z powiatem opatowskim

W skład administracyjny powiatu wchodzi 5 gmin wiejskich: Chotcza, Ciepiałów, Rzecznów, Solec nad Wisłą, Siemno i 1 miejsko-wiejska Lipsko.

Mapa Powiatu Lipskiego

Liczba mieszkańców powiatu wynosi 36610 osób. Siedzibą władz powiatowych jest miasto Lipsko liczące 5795 mieszkańców. Blisko 84% ludności stanowi społeczność wiejska, pozostałe 16% ludności koncentruje się w mieście Lipsku. Powiat lipski ma typowy rolniczo – przemysłowy charakter. Powierzchnia użytkowa gruntów wynosi 74072 ha, w tym użytki rolne to 55201 ha. Dominują tradycyjne uprawy: zboża i rośliny okopowe, ale w niektórych częściach powiatu coraz więcej uprawia się roślin sadowniczych. Przemysł jest słabo rozwinięty i koncentruje się głównie w mieście Lipsku. Powiat posiada wszystkie jednostki niezbędne do jego funkcjonowania, jest miejscem

charakteryzującym się dużym potencjałem turystycznym – dolina Wisły pomiędzy Kazimierzem Dolnym, Janowcem a Bałtowem. Świeże i zdrowe powietrze, bogactwo flory i fauny, liczne szlaki turystyczne i trasy rowerowe, zachęcają do wędrówek pieszych i rowerowych.

Powiat prowadzi następujące placówki oświatowe:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Lipsku
www.zsplipko.com
ul. Zwoleńska 12 27-300 Lipsko n. Wisłą 37-80-137
2. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie
www.zspsienzo.bnx.pl , e-mail:zspsienzo@gmail.com
ul. Szkolna 41, 27-350 Sienno, 37-86-083
3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Solcu n/Wisłą
www.zspsolec.neostrada.pl, e-mail:zspsolec@wp.pl
ul. Łoteckiego 29, 27-320 Solec n/Wisłą 37-61-202
4. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Hucie im. Kawalerów Orderu Uśmiechu
27-300 Lipsko n/Wisłą 37-71-026
5. Centrum Kształcenia Ustawicznego w Solcu nad Wisłą
e-mail:ckusolec.prv.pl, e-mail:ckusolec@wp.pl
ul. Łoteckiego 24, 27-320 Solec nad Wisłą (048) 37-61-202
6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Lipsku
e-mail:poradniapplipko@wp.pl
ul. Zwoleńska 12, 27-300 Lipsko (048) 37-80-158
7. Ognisko Muzyczne w Siennie
e-mail:ogniskomuzyczne@o2.pl
ul. Ostrowiecka 16, 27-350 Sienno (048) 37-86-068
8. Medyczną Szkołę Policealną w Solcu nad Wisłą
ul. Łoteckiego 24, 27-320 Solec nad Wisłą (048) 37-61-202
9. Niepubliczną Szkołę Policealną dla Dorosłych w Lipsku
Zakład Doskonalenia Zawodowego w Kielcach, Lipa Miklas 9

Historia Szkoły

Szkoła posiada bogatą historię. Jej początki sięgają roku 1945. Powstała wtedy **Prywatna Szkoła Rzemiosł** powołana przez **Towarzystwo Szkół Średnich**.

Jednym z inicjatorów i współzałożycieli szkoły był późniejszy profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Włodzimierz Sedlak. Młodzież kształciła się na wydziałach: ślusarsko-kowalskim, krawieckim i obuwniczym. Nauka trwała 3 lata. Szkoła miała za zadanie przygotować wykwalifikowane kadry dla przemysłu, a także wykształcić fachowców rzemiosła wiejskiego.

Pierwszym dyrektorem tej szkoły został **Józef Siwiński**. Zatrudniano 12 nauczycieli. Stan uczniów wynosił 160 - tylko w klasach pierwszych, ponieważ drugie i trzecie jeszcze nie funkcjonowały.

Od 1 września 1945 roku funkcję dyrektora zaczął pełnić mgr **Stanisław Kądziaława**.

W roku 1948 obok istniejącej Prywatnej Szkoły Rzemiosł powstała **Publiczna Średnia Szkoła Zawodowa**. 1 marca 1950 roku dobiegł końca proces likwidacji Prywatnej Szkoły Rzemiosł, a szkoła przyjęła nazwę: **Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Siennie**.

Równolegle powstało **Państwowe Technikum Mechaniczne**. Obowiązki dyrektora pełnił wówczas **Adam Marszałik**, który wykazał wiele inicjatywy przy budowie budynku szkolnego. Kierunki szkolenia młodzieży poszerzono o dział mechaniczny i elektromechaniczny. W roku 1952 zlikwidowano dział krawiecki.

Od 1 marca 1952 do 1 września 1954 roku obowiązki dyrektora pełnił **Marian Kaszuba**.

Jego następcą był **Stanisław Oczkowski**. W tym czasie planowano już budowę internatu. Szkoła poszerzyła także kierunki kształcenia o dział rolny. Od 1 września 1958 roku funkcję dyrektora zaczął pełnić **Zdzisław Stawiarski**, a jego zastępcą został mgr Mieczysław Bogdański. W tym czasie warsztaty szkolne przeszły na własny rozrachunek. W roku 1970 w skład kadry kierowniczej wchodził:

- 1) *Dyrektor szkoły - Zdzisław Stawiarski*
- 2) *Z-ca dyrektora - mgr Mieczysław Bogdański*
- 3) *Kierownik internatu - Wanda Masłowska*
- 4) *Kierownik warsztatów - Henryk Kaczorowski*

Funkcję kierownika internatu po Wandzie Masłowskiej objął Eugeniusz Ziętała, a kierownikiem warsztatów szkolnych został Zdzisław Lichota. Od roku 1978 dyrektorem

szkoły był mgr **Zenon Trysiński**. Nadzorował on remont budynku dydaktycznego, warsztatów szkolnych, a także kontynuował budowę nowego internatu, który został oddany do użytku 30 czerwca 1980r. Mogło w nim mieszkać 150 osób. Następnym kierownikiem internatu został Jan Machel, który nadzorował prace wykończeniowe w nowo oddanym budynku.

W roku szkolnym 1982/83 kształcono w następujących kierunkach:

- 1) *Mechanik kierowca pojazdów samochodowych*
- 2) *Mechanik maszyn rolniczych*
- 3) *Rolnik - mechanizator*
- 4) *Rolnik ogrodnik*
- 5) *Operator obrabiarek skrawających*
- 6) *Klasa wielozawodowa: murarz, kowal, elektryk, hydraulik, sprzedawca*

W roku 1984/85 zorganizowano klasę przysposabiającą do zawodu. Wzrost liczby uczniów pociągnął za sobą konieczność adaptacji starego internatu na potrzeby szkoły i warsztatów oraz wymóg dalszego remontu budynku dydaktycznego. Kwestia budowy nowej szkoły pojawiała się na kolejnych posiedzeniach Rady Pedagogicznej, jednakże ta inwestycja nie była ujęta w planach inwestycyjnych. W roku 1982 nastąpiła zmiana składu kierowniczego szkoły: kierownikiem internatu został Dionizy Furmanek, a warsztatów szkolnych ponownie Henryk Kaczorowski.

Zgodnie z reformami oświaty i tendencjami do zwiększania ilości szkół średnich, a także zapotrzebowaniem środowiska na wyżej wymienione szkoły, w dniu 1.IX.1983 utworzono w Siennie **Technikum Rolnicze**, a w 1987 roku **Technikum Mechaniczne** na podbudowie zasadniczej szkoły zawodowej. W tym też roku obowiązki kierownika internatu przejął Stefan Stodulski, a kierownikiem warsztatów został Adam Borek.

W roku szkolnym 1987/88 utworzono w ZSZ 7 klas pierwszych i po raz pierwszy klasy Technikum Mechanicznego na podbudowie szkoły zawodowej. Po wielu staraniach dyrekcji szkoły, ujęto budowę warsztatów szkolnych w planie inwestycyjnym na rok 1989. Oprócz klas dziennych od września 1989 roku zorganizowano klasę zaoczną - **Średnie Studium Zawodowe** dla potrzeb ludzi pracujących w środowisku Sienna. Od roku 1989 trwała budowa warsztatów szkolnych. Wykonawcami inwestycji były: Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego w Lipsku i Spółdzielnia Rzemieślnicza „Lipisko” w Lipsku.

Po przejściu Zenona Trysińskiego na emeryturę kierownictwo szkoły objął mgr **Marian Nowotnik**. Dyrektor kontynuował budowę warsztatów szkolnych oraz zabiegał (wspólnie z zespołem pedagogów) o budowę budynku dydaktycznego. Komitet Rodzicielski, jednocząc się z Radą Pedagogiczną szkoły w celu poprawy warunków nauki, sfinansował zakup projektu budowlanego na nowy budynek dydaktyczny. Ponadto ze składek rodziców dokonano remontu w istniejącej szkole. 24 lipca 1995 roku wydano decyzję w Urzędzie Gminy w sprawie pozwolenia na budowę budynku dydaktycznego i sali gimnastycznej.

W skład zespołu kierowniczego wchodził wówczas:

Dyrektor szkoły - mgr Marian Nowotnik

Z-ca dyrektora - mgr Lidia Niedziela

Kierownik internatu - Teresa Kosmala

Kierownik warsztatów - Bronisław Bryła

Budowa warsztatów szkolnych została zakończona w grudniu 1994 roku. Obiekt został oddany użytku przez Spółdzielnię Rzemieślniczą w Lipsku. Po sfinalizowaniu tej inwestycji przystąpiono niezwłocznie do budowy szkoły. Od 1.06. 1995 roku do 31.08.2006 roku funkcję dyrektora pełnił mgr inż. **Stanisław Krawczyk** zastępcą dyrektora była mgr Lidia Niedziela, a kierownikiem warsztatów szkolnych od 01.09.2001 roku mgr Roman Markiewicz.

W dniu 24.04.1996 wykonawca przejął plac budowy. Głównym inwestorem było Kuratorium Oświaty w Radomiu. Budynek dydaktyczny powstawał w szybkim tempie. W lipcu 1996 roku w obecności zaproszonych gości, przedstawicieli MEN i Kuratorium Oświaty, członków Rady Pedagogicznej, pracowników szkoły i przedstawicieli emerytów wmurowano kamień węgielny. Odbiór techniczny nowego budynku nastąpił 20.11.1997 roku, a od 20 grudnia 1997 roku lekcje odbywają się już w nowej szkole.

Reforma edukacji zapoczątkowana w 1999 roku wymusiła zmiany organizacyjne w szkolnictwie ponadgimnazjalnym powiatu lipskiego. Uchwałą Rady Powiatu Nr IV/27/99 z dnia 15 lutego 1999 roku szkoła zmieniła nazwę na **Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie**.

Zapotrzebowanie rynku pracy spowodowało powstawanie nowych typów szkół i kierunków kształcenia: **Liceum Technicznego** od 01.09. 2000r. oraz od lutego 2005 roku **Liceum Profilowanego** – profil mechatroniczny i ekonomiczno - administracyjny,

Szkoły Policealnej – Technikum Agrobiznesu i Technikum Uzupelniającego dla Dorosłych.

Ze względu na małą liczbę uczniów, deklarujących chęć zamieszkania w internacie, od 1 września 2004r roku zawieszono jego działalność.

Od 1 września 2006 roku funkcję dyrektora szkoły pełni mgr **Wojciech Kaczorowski**, który został wyłoniony w drodze konkursu.

1.2 Krótki opis bazy dydaktycznej szkoły

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych dysponuje nowoczesną bazą lokalową, składającą się z budynku dydaktycznego z 10 salami lekcyjnymi. Są to pracownie: informatyczna z 15 stanowiskami komputerowymi ekonomiczno – rolnicza z 13 stanowiskami komputerowymi, obydwie połączone z Internetem, mechaniczna-pojazdów samochodowych, języka angielskiego, języka niemieckiego i języka rosyjskiego, historii i geografii, matematyki, języka polskiego, fizyki i chemii oraz biologii.

Jesienią 2006 roku pracownia ekonomiczno – rolnicza została wyposażona w sprzęt komputerowy, zestaw RTV, tablicę interaktywną i inne pomoce/glebogryzarkę, kosiarkę samojezdną z osprzętem itp./ w ramach dotacji celowej z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na zakup pomocy dydaktycznych do praktycznej nauki zawodów rolniczych. Kwota pomocy finansowej wyniosła ponad 100000 złotych.

Dzięki tej pomocy, szkoła może bardziej efektywnie przygotowywać młodzież do wykonywania w obecnych czasach, trudnego zawodu rolnika, chociażby poprzez ćwiczenie wypełniania wniosków o płatności obszarowe, rolno-środowiskowe, o wsparcie gospodarstw niskotowarowych.

Młodzież dzięki dużej wiedzy nauczycieli i dostępowi do Internetu zdobywa wiedzę i doświadczenie na temat aktualnie istniejących funduszy Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego dla sektora rolnego i obszarów wiejskich w Polsce zgodnie z nowym strategicznym planem rolniczym na lata 2007 – 2013.

Większość pracowni wyposażona jest w pomoce dydaktyczne takie jak: zestawy audio i wideo, rzutniki pisma, plansze dydaktyczne, mapy, atlasy. W pracowniach języków obcych dodatkowo magnetofony, słowniki i plansze gramatyczne. W szkole znajduje się też biblioteka z multimedialnym centrum informacyjnym. Uczniowie i słuchacze szkół dla

dorosłych na przerwach między lekcjami i po zajęciach, bardzo chętnie korzystają z zasobów biblioteki, jak również z możliwości surfowania w Internecie.

Młodzież szkoły na zajęciach z wychowania fizycznego korzysta z asfaltowego boiska do piłki siatkowej i koszykowej, dwóch salek gimnastycznych do tenisa stołowego i siłowni wyposażonej w profesjonalny zestaw typu ATLAS do ćwiczeń siłowych.

Od 2008 roku uczniowie naszej szkoły ćwiczą grę w piłkę nożną na ogrodzonym boisku piłkarskim ze sztuczną nawierzchnią o wymiarach 60x30m.

Fundusze na to przedsięwzięcie szkoła pozyskała z Programu „Blisko Boisko” finansowanego przez Ministerstwo Sportu, Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej i Sportu, PZU „Życie” i PZU „SA” oraz organ prowadzący. Całość przedsięwzięcia kosztowała 532.157,90 złotych. Zgodnie z założeniami programu, boisko jest dostępne nie tylko dla młodzieży szkolnej, ale również dla dzieci, uczniów z innych szkół korzystanie z niego jest bezpłatne. Program „Blisko Boisko” to wieloletnia akcja szerzenia prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży przez uprawianie sportu. Ma promować zdrowy styl życia i walkę z patologiami społecznymi – chuligaństwem, narkomanią i alkoholizmem i taką funkcję spełnia.

Ponieważ bazie sportowej szkoły nie ma pełnowymiarowej hali sportowej, została przygotowana kompletna dokumentacja techniczna z kosztorysem inwestorskim na budowę takiego obiektu sportowego, a całość wprowadzona do Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Powiatu Lipskiego na lata 2007 – 2013.

Umiejętności praktyczne i zawodowe uczniowie zdobywają w nowocześnie wyposażonych warsztatach szkolnych, które od 2008 roku są zarazem ośrodkiem egzaminacyjnym. Dzięki temu uczniowie naszej szkoły mogą zdawać praktyczny egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe w miejscu nauki. Pierwszy taki egzamin odbył się w czerwcu 2008 roku.

Warsztaty szkolne świadczą również drobne usługi dla środowiska lokalnego i dzięki certyfikatowi Instytutu Transportu Samochodowego, jak również pozytywnej decyzji wydanej przez Transportowy Dozór Techniczny w Warszawie, przeprowadzają badania techniczne pojazdów mechanicznych we własnej Stacji kontroli pojazdów.

Dzięki zaangażowaniu kierownictwa warsztatów szkolnych są one ciągle zaopatrywane w nowoczesny sprzęt diagnostyczny, informatyczny oraz najnowsze urządzenia do praktycznej nauki zawodu. W porozumieniu z Instytutem Spawalnictwa w Gliwicach rozpoczęto procedury stworzenia ośrodka kursów spawalniczych. Realizując

zadania statutowe szkoła przygotowuje uczniów do egzaminu na prawo jazdy kategorii B i T. W tym celu pozyskała od organu prowadzącego kolejny samochód marki Opel Corsa 1,2 oraz ciągnik rolniczy firmy Farmtrac. Szkolenia nauki jazdy odbywają się również na samochodzie marki Lanos 1,4.

W miesiącu marcu 2009r. będzie zakupiony nowy samochód marki Grande Punto przeznaczony do szkolenia uczniów.

I.3 Charakterystyka uczniów szkoły

Młodzież uczęszczająca do Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych pochodzi głównie z gminy Sienno oraz z gmin ościennych tj: Rzeczniowa, Lipska, Bałtowa, Ciepielowa, Bodzechowa, Iłży i Ostrowca Świętokrzyskiego. Szkoła kształci młodzież wiejską ok.93,8% - absolwentów gimnazjum, i szkół średnich, głównie w kierunkach technicznych, ekonomiczno-rolniczych, informatycznym.

93,8% uczniów naszej szkoły pochodzi z rodzin chłopskich o niskim statusie materialnym i niskim wykształceniu rodziców. Staramy się wobec tego stworzyć optymalne warunki nauki, biorąc pod uwagę fakt, iż młodzież nie może uzyskać dodatkowych kwalifikacji poza formami szkolnymi.

W ostatnim dziesięcioleciu stan uczniów w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie przedstawia się następująco:

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba uczniów	682	570	559	419	397	337	304	427	451	444	438

W roku szkolnym 2008/2009 liczba uczniów w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie na dzień 1 września 2008 roku przedstawia się następująco:

Typ szkoły:	Liczba uczniów
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	45
Technikum wszystkie rodzaje	148
Szkoła Policealna	146

Technikum Uzupełniające	99
RAZEM	438

O poziomie szkoły świadczą przede wszystkim wyniki egzaminów zewnętrznych maturalnych jak również z przygotowania zawodowego. Nie są one najlepsze, ale mieścimy się powyżej średniej krajowej w ZSZ w roku 2008 a, poniżej w latach 2006, 2007 w przypadku egzaminów zawodowych w technikach, egzaminy maturalne wypadają gorzej.

Wyniki egzaminów z lat 2006 – 2008

EGZAMIN MATURALNY 2006 ZDAWALNOŚĆ SZKOŁAMI

SZKOŁA	LICZBA ZDAJACYCH OGÓŁEM	ZDALI %	NIE ZDALI %	OGÓŁEM
LP	36	23	13	63,88%
TM	19	12	7	63,15%
Całość egzaminu	55	35	20	63,63 % zdało 36,36 % nie

EGZAMIN MATURALNY 2007 ZDAWALNOŚĆ SZKOŁAMI

SZKOŁA	LICZBA ZDAJACYCH OGÓŁEM	ZDALI	NIE ZDALI	OGÓŁEM
LP	16	10	6	62,5%
TM	8	5	3	62,5%
Całość egzaminu	24	15	9	62,5 % zdało 37,5 % nie

EGZAMIN MATURALNY 2008 ZDAWALNOŚĆ SZKOŁAMI

SZKOŁA	LICZBA ZDAJACYCH OGÓŁEM	ZDALI %	NIE ZDALI %	OGÓŁEM
LP	25	14	9	56 %
TM	18	4	14	22,22%
Całość egzaminu	43	18	23	41,86 % zdało 53,48 % nie

EGZAMIN MATURALNY ZDAWALNOŚĆ CAŁOŚĆ LATA 2006 - 2008

LATA	LICZBA ZDAJACYCH OGÓŁEM	ZDALI OGÓŁEM	NIE ZDALI OGÓŁEM	OGÓŁEM
2006	55	35	20	63,63 % zdało 36,36% nie zdało
2007	24	15	9	62,5% zdało 37,5% nie zdało
2008	43	18	23	41,86 % zdało 53,48 % nie zdało

EGZAMIN MATURALNY ZDAWALNOŚĆ PRZEDMIOTAMI

2006r.	2007r.	2008r.
Matematyka 100%	Matematyka 33%	Matematyka 33,3%
Język rosyjski 87%	Język rosyjski 100%	Język rosyjski 57,14%
Język angielski 84%	Język angielski 100%	Język angielski 64,28% %
Geografia 76%	Geografia 70,83%	Geografia 78,5%
Język polski 41%	Język polski 76,19%	Język polski 84,6%

Historia 33%	Brak wyboru	Brak wyboru
Brak wyboru	Brak wyboru	Wiedza o społeczeństwie 100%
Brak wyboru	Brak wyboru	Język niemiecki 100%

**ZDAWALNOŚĆ EGZAMINU
 POTWIERDZAJĄCEGO KWALIFIKACJE ZAWODOWE
 W ZSP SIENNO W LATACH 2006 - 2008**

TECHNIKUM MECHANICZNE
Zawód: technik mechanik 311[20]

2006

Egzamin zawodowy	Zdających uczniów	Zdało egzamin	/ % /
Etap teoretyczny	17	13	76 %
Etap praktyczny	17	5	29 %
Całość egzaminu		5	30 %

2007

Egzamin zawodowy	Zdających uczniów	Zdało egzamin	/ % /
Etap teoretyczny	12	9	75%
Etap praktyczny	8	2	25%
Całość egzaminu		1	8%

2008

Egzamin zawodowy	Zdających uczniów	Zdało egzamin	/ % /
Etap teoretyczny	12	8	66 %
Etap praktyczny	12	10	83 %
Całość egzaminu		8	66 %

ZASADNICZA SZKOŁA ZAWODOWA
Zawód: mechanik pojazdów samochodowych 723 [04]
2008

Egzamin zawodowy	Zdających uczniów	Zdało egzamin	/ % /
Etap teoretyczny	30	23	77 %
Etap praktyczny	23	21	91 %
Całość egzaminu		8	83 %

WYNIKI KOŃCOWE

Egzamin zawodowy	Zdających uczniów	Zdało egzamin	/ % /
Całość egzaminu 2006	17	5	30 %
Całość egzaminu 2007	12/8	9/2	8 %
Całość egzaminu 2008	12/8	8/10	66%
Całość egzaminu 2008 ZSZ	30/23	23/21	83%

Wnioski ogólne wynikające z ilościowej i jakościowej analizy egzaminu maturalnego i zawodowego z sesji egzaminacyjnych z lat 2006 – 2008

Absolwenci zdający część I etapu pisemnego egzaminu zawodowego najlepiej opanowali wiedzę i umiejętności z obszaru bezpieczne wykonywanie zadań zawodowych. Rozwiązywali w tym obszarze średnio 78% zadań.

Nieco trudniejsze były zadania z obszaru przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych, w którym średni poziom spełnienia wymagań egzaminacyjnych wyniósł 66%.

Najtrudniejsze okazały się zadania z obszaru czytanie ze zrozumieniem. Zdający rozwiązywali w tym obszarze średnio 59% zadań.

Absolwenci zdający część II etapu pisemnego egzaminu zawodowego w takim samym stopniu opanowali wiedzę i umiejętności w obu obszarach. (czytanie ze zrozumieniem i przetwarzanie danych liczbowych i operacyjnych). Rozwiązywali poprawnie średnio 67% zadań.

Absolwenci zdający etap praktyczny egzaminu najlepiej opanowali umiejętności określone w obszarze „Organizowanie” (poprawnie wykonywali 93% czynności).

Najtrudniejsze okazało się dla nich „Prezentowanie” (poprawnie wykonali w tym obszarze średnio 63% czynności).

Wnioski wynikające z analizy ilościowej i jakościowej egzaminów maturalnych i zawodowych są jednocześnie wytycznymi do pracy dla wszystkich nauczycieli uczących w ZSP Sienno i są podsumowaniem analiz cząstkowych przeprowadzanych po sesjach egzaminacyjnych w latach 2006, 2007 i 2008.

1. Należy przyjmować uczniów z wyższą średnią punktów niż dotychczas, zgodnie ze znowelizowanym regulaminem rekrutacyjnym.

Uczniowie z niską punktacją powinni być przyjmowani do szkoły zawodowej.

2. Przez cały okres nauki należy uczniom uświadamiać stopień trudności egzaminu maturalnego i zawodowego oraz zwracać uwagę na rodzaje błędów popełnianych najczęściej przez uczniów / merytoryczne, techniczne, związane ze specyfiką danego przedmiotu /.

3. Od klasy pierwszej zapoznawać uczniów z arkuszami, procedurami i standardami egzaminu maturalnego i zawodowego oraz z wybieranym poziomem zdawania.

4. W klasach maturalnych oraz trzecich omawiać z uczniami wyniki egzaminu maturalnego i zawodowego / właściwego i próbnych / wykorzystując do tego analizę przedstawioną przez OKE i CKE.

5. W całym cyklu nauki systematycznie i skutecznie przygotowywać uczniów do zdawania egzaminów zwracając szczególną uwagę na specyfikę przedmiotów egzaminacyjnych oraz część praktyczną egzaminu zawodowego.

6. Lepiej wykorzystywać w dydaktyce i na zajęciach praktycznych – dostęp do Internetu, literatury fachowej oraz różnorodnych pomocy naukowych, w tym audiowizualnych, multimedialnych.

7. **Zwracać szczególną uwagę na frekwencję na zajęciach w szkole i warsztatach szkolnych.** / kontynuacja Programu Poprawy Frekwencji Uczniów, Programu Profilaktycznego i Programu Wychowawczego Szkoły /.

8. Zwiększyć liczbę godzin zajęć dodatkowych, fakultatywnych szczególnie z przedmiotów maturalnych – należy rozważyć prowadzenie tych zajęć w jedną sobotę w miesiącu – ze względu na dojazdy uczniów.

9. Motywować uczniów do większej pracy samodzielnej a na zajęciach praktycznych wdrożyć pisanie „planów działania”.
10. Efektywniej wykorzystywać czas pracy uczniów i nauczycieli.
11. Powodować, aby do egzaminu maturalnego z danego języka obcego przystępowali uczniowie, którzy w szkole ponadgimnazjalnej kontynuują naukę języka i w całym cyklu nauki uzyskali oceny wyższe niż dopuszczające.
12. Przy klasyfikowaniu i promowaniu najsłabszych uczniów i nierokujących nadziei na poprawę wyników pozostawiać na drugi rok.
13. Systematycznie nadal wzbogacać księgozbiór biblioteki szkolnej, szczególnie o pozycje przydatne do zdawania egzaminów maturalnych i zawodowych.
14. Praca zespołów przedmiotowych w szkole powinna być ukierunkowana na lepsze przygotowanie uczniów do matury i egzaminu zawodowego.
15. Systematycznie informować rodziców o wymaganiach i procedurach egzaminów.
16. Przeprowadzać co najmniej dwa razy w roku szkolnym /w klasach najwyższych oraz trzecich/ próbne egzaminy maturalne i zawodowe oraz dokonywać ilościowej i jakościowej analizy wspólnie z uczniami i nauczycielami właściwych zespołów przedmiotowych.

I.4 Charakterystyka kadry pedagogicznej.

Nauczyciele pracujący w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie nieustannie podnoszą swoje kwalifikacje merytoryczne i pedagogiczne. Uczestniczą w licznych kursach doskonalących i podejmują naukę na studiach podyplomowych. W pracy dydaktycznej i wychowawczej wykorzystują techniki informatyczne, programy multimedialne oraz aktywizujące metody nauczania.

W ostatnim dziesięcioleciu liczba nauczycieli w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych przedstawia się następująco:

Liczba nauczycieli w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie w latach 1999 - 2009

Lata	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	36	39	36	34	30	36	31	34	38	38	33
Pełno zatrudnionych	29	31	29	30	27	33	29	30	24	24	26

Liczba nauczycieli w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie wg stopni awansu zawodowego

Lata	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Ogółem	39	36	34	30	36	31	34	38	38	33
Dyplomowani	0	1	2	3	6	7	13	14	14	16
Mianowani	33	33	28	24	27	22	16	18	18	12
Kontraktowi	5	2	4	3	3	2	5	6	6	3
Stażyści	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2

Liczba nauczycieli w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie wg stażu pedagogicznego

Długość stażu pracy	Ilość nauczycieli	procent
od 0 – 5 lat	3	9,1%
od 5 – 10 lat	2	6,1%
od 10 – 20 lat	18	54,5%
powyżej 20 lat	10	30,3%
RAZEM	33	100%

Liczba nauczycieli w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie wg wykształcenia

Wykształcenie	Ilość nauczycieli	Procent
Wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym	27	81,8%
Wyższe zawodowe z przygotowaniem pedagogicznym	1	3,0%
Średnie zawodowe z przygotowaniem pedagogicznym	5	15%
RAZEM	33	100%

Z analizy statystycznej widać, że w szkole pracują w większości doświadczeni nauczyciele z dużym stażem, wykształceniem wyższym i przygotowaniem pedagogicznym. Jedyne na warsztatach szkolnych mamy 5 nauczycieli z wykształceniem średnim zawodowym. Wśród kadry nauczycielskiej dominują nauczyciele dyplomowani i mianowani, którzy stanowią ponad 84% wszystkich. Nauczycieli młodych z niewielkim doświadczeniem pedagogicznym i o najniższych stopniach awansu zawodowego jest zaledwie 15% ogółu.

I.5 Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych.

- Duża ilość uczniów z bardzo niskimi wynikami egzaminu gimnazjalnego
- Niska motywacja uczniów do pogłębiania wiedzy.
- Brak zainteresowania dalszym kształceniem głównie studiami na kierunkach technicznych pomimo wyboru przez uczniów szkoły o takim profilu kształcenia
- Słaba znajomość języków obcych związana z nauką języków tylko w szkole- brak na terenie działania szkoły szkół językowych, lektorów języka obcego / małe możliwości finansowe rodziców /
- Słaba znajomość technik informacyjnych i komunikacyjnych wśród uczniów głównie z powodu małej ilości czasu pracy z komputerem (tylko dwie godziny w cyklu kształcenia technologii informacyjnej oraz brak komputerów z dostępem do Internetu w domach rodzinnych)
- Ograniczony dostęp do platform internetowych (płatne) z zasobami edukacyjnymi dla uczniów i nauczycieli
- Małe zainteresowanie uczniów zajęciami pozalekcyjnymi ze względu na dużą ilość godzin wynikających z ramowych planów nauczania oraz trudności komunikacyjne
- Brak wiary we własne możliwości, co skutkuje małą ilością chętnych do uczestnictwa w olimpiadach i konkursach
- Niewielkie zainteresowanie absolwentów szkół policealnych zdawaniem zewnętrznego egzaminu zawodowego
- Trudności w organizowaniu praktyk zawodowych i praktycznej nauki zawodu w Technikum Uzupełniającym w zawodzie technik - rolnik (brak na naszym terenie

przedsiębiorstw rolniczych i niechęć rolników indywidualnych do przyjmowania na zajęcia w gospodarstwach)

- Źle oceniana przez młodzież i część nauczycieli forma egzaminu „praktyczno-teoretycznego”, (w której uczniowie muszą opisać to, co tak naprawdę powinni zrobić, aby udowodnić poziom opanowanych umiejętności) i zbyt wysoki ich zdaniem procentowy próg zaliczenia.

II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE

II.1 1 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości

W zakresie **przedsiębiorczości** pragniemy aby absolwent Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie posiadał umiejętności i wiedzę dotyczącą:

- rozpoczynania własnej działalności gospodarczej, wypełniania dokumentacji, sporządzania biznesplanów, planów finansowych i marketingowych, korzystania z informacji zawartych w przepisach dotyczących działalności gospodarczej i podatkowej,
- podejmowania przedsięwzięć handlowych,
- wyboru najkorzystniejszych sposobów lokowania kapitału,
- powiązania umiejętności takich jak: kreatywność, innowacyjność, podejmowanie ryzyka, zdolność do planowania różnych przedsięwzięć, z przedsiębiorczą postawą i rozwijaniem kreatywności uczniów w środowisku szkolnym i lokalnym,
- wykorzystywania działań i programów dla rolnictwa (Natura 2000, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich) w celu pozyskiwania zewnętrznych źródeł wsparcia dla rolnictwa,
- poznania rynków pracy w celu nawiązania współpracy z pracodawcami (praktyki zawodowe, praktyczna nauka zawodu, wolontariat),
- sporządzania i odczytywania informacji związanych z poszukiwaniem pracy i zatrudnieniem, podnoszeniem kwalifikacji oraz podejmowaniem i wykonywaniem działalności gospodarczej,
- przeświadczenia o ważności strony etycznej związanej z gospodarką, handlem i wzajemnymi relacjami między pracodawcami, pracownikami i organizacjami.

II.1.2 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych

W zakresie **technologii informacyjnej i przedmiotów matematyczno-przyrodniczych** pragniemy aby absolwent Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie posiadał umiejętności i wiedzę dotyczącą:

- sprawnego posługiwania się komputerem, edytorem tekstu, bazą danych,
- korzystania z Internetu, ze szczególnym zwróceniem uwagi na umiejętność wyszukiwania informacji,
- tworzenia prostych stron internetowych,
- wykorzystywania programów komputerowych w diagnostyce samochodów,
- wykorzystywania programów typowo księgowych,
- promowania programów dotyczących ochrony środowiska i zapoznanie się z energetyką odnawialną, stosowania wiedzy z rozwoju motoryzacji,
- czytania ze zrozumieniem informacji przedstawionych w formie opisów, instrukcji rysunków, szkiców, dokumentacji technologicznej i technicznej, instrukcji obsługi.

II.1.3 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki

W zakresie **matematyki** pragniemy aby absolwent Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie posiadał umiejętności i wiedzę dotyczącą:

- wykonywania analiz matematycznych do wyjaśnienia podstawowych zjawisk życia codziennego,
- umiejętności wykonywania działań na liczbach, wyrażeniach algebraicznych i innych obiektach abstrakcyjnych,
- wykształcenia nawyku logicznego i poprawnego myślenia oraz stosowania w praktyce zasad logiki, kształtowania wyobraźni przestrzennej,
- wykształcenia nawyku logicznego i poprawnego myślenia oraz stosowania w praktyce zasad logiki, kształtowania wyobraźni przestrzennej,

- dokonywania pomiarów diagnostycznych i przedstawiania wyników w różnych wielkościach fizycznych i geometrycznych z wykorzystaniem narzędzi matematycznych.

II.1.4 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych

W zakresie **języków obcych** pragniemy aby absolwent Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie posiadał umiejętności i wiedzę dotyczącą:

- sprawnego porozumiewania się w języku obcym z przyszłym pracodawcą i instytucjami pośredniczącymi w celu zaprezentowania własnych umiejętności i kwalifikacji,
- korzystania z informacji zawartych w publikacjach fachowych, czy mediach.

II.3 Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów

Podstawowym celem kształcenia uczniów w naszej szkole, jest nabycie przez nich kompetencji zawodowych do wykonywania wyuczonych zawodów – technik mechanik, technik handlowiec, technik informatyk, technik agrobiznesu, technik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych.

Kompetencje zawodowe absolwentów tych szkół, muszą iść w parze ze zmieniającą się rzeczywistością gospodarczą, społeczną i wychowawczą oraz uwzględniać nowe wymagania rynku pracy. Powinny obejmować następujące obszary:

- Wiedzę
- Umiejętności
- Cechy osobowości

Programy nauczania w technikach wyposażają uczniów w szeroką wiedzę ogólną oraz zawodową. Wiedza zawodowa dla każdego zawodu jest różna.

Absolwent **technikum agrobiznesu** powinien być przygotowany do wykonywania zawodu w zakresie:

1. wytwarzania produktów rolniczych i spożywczych,

2. marketingu i sprzedaży produktów rolniczych i spożywczych,
3. technicznej i finansowej obsługi rolnictwa oraz otoczenia.

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie **technik mechanik** powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

1. organizowania i nadzorowania przebiegu procesów wytwarzania maszyn i urządzeń,
2. przeprowadzania kontroli jakości wykonania wyrobów i usług,
3. instalowania i uruchamiania obiektów mechanicznych wprowadzonych do eksploatacji,
4. eksploataowania maszyn i urządzeń,
5. projektowania prostych obiektów mechanicznych wraz ze sporządzaniem ich dokumentacji konstrukcyjnej,
6. projektowania podstawowych procesów wytwarzania wraz ze sporządzaniem ich dokumentacji technologicznej,
7. sporządzania kalkulacji wytwarzania i napraw maszyn i urządzeń,
8. prowadzenia dokumentacji planistycznej, ewidencji sprawozdawczej i innej, związanej z wykonywaną pracą.

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie **technik handlowiec** powinien być przygotowany do realizacji następujących zadań zawodowych:

1. podjęcia pracy na średnim szczeblu zarządzania w przedsiębiorstwach o różnych formach własności,
2. realizowania podstawowych funkcji handlowych w punktach sprzedaży detalicznej, hurtowniach i magazynach,
3. zorganizowania, uruchomienia i prowadzenia własnej firmy handlowej.

W zawodzie **technik informatyk**, dominującym układem czynności zawodowych są prace z dziedziny:

1. programowania,
2. posługiwania się gotowymi pakietami oprogramowania użytkowego dla powszechnie spotykanych zastosowań,
3. projektowania i zakładania baz danych i ich oprogramowania aplikacyjnego,
4. administrowania bazami danych i systemami przetwarzania informacji,
5. dobierania konfiguracji sprzętu i oprogramowania dla różnych zastosowań,

6. obsługiwanie lokalnych sieci komputerowych i nadzorowania ich pracy.

Absolwent szkoły kształcącej w zawodzie **mechanik pojazdów samochodowych** powinien być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych:

1. wykonywania operacji monterskich i czynności kontrolno – odbiorczych w procesie wytwarzania pojazdów samochodowych,
2. przyjmowania pojazdów i zespołów do naprawy oraz sporządzania protokołów przyjęcia,
3. usuwania usterek w zespołach i układach pojazdu,
4. przeprowadzania konserwacji i zabezpieczeń antykorozyjnych podwozia i nadwozia pojazdu,
5. dokonywania wymiany płynów eksploatacyjnych pojazdu,
6. wykonywania operacji demontażowych, montażowych i regulacyjnych pojazdu oraz jego zespołów,
7. wykonywania operacji mycia oraz czyszczenia części oraz zespołów i podzespołów pojazdów samochodowych,
8. dokonywania weryfikacji i naprawy części oraz zespołów i podzespołów pojazdów samochodowych,
9. dorabianie i dopasowywanie części nieznormalizowanych,
10. wykonywania rozliczeń kosztów usług obsługowo-naprawczych.

Wiedza teoretyczna zdobyta przez absolwentów wsparta praktykami zawodowymi zaowocuje mobilnością na rynku pracy

II.3 Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe

Proces integracji Polski z Unią Europejską, światowa tendencja procesów technologicznych, systemowe zarządzanie jakością, przekształcenie się społeczeństwa przemysłowego XX wieku w społeczeństwo informacyjne XXI wieku, wymaga ciągłych zmian w procesie kształcenia zawodowego.

Pracodawcy oczekują coraz bardziej kompetentnych pracowników. Sytuacja ta zmusza do modyfikowania systemu kształcenia oraz korelacji pomiędzy kompetencjami

kluczowymi, a zawodowymi. Ta korelacja wynika z podstaw programowych dla kształconych zawodów.

Każda podstawa programowa podaje specyficzne wymagania dla danego zawodu, także określa sylwetkę absolwenta. W niej wskazane jest, co absolwent danej szkoły w danym zawodzie powinien umieć i jakimi umiejętnościami zawodowymi powinien się legitymować. W każdym zawodzie te kompetencje zawodowe powinny być zgodne z kompetencjami kluczowymi. Kompetencje kluczowe są uniwersalne, ponadczasowe i obejmują wszystkie zawody.

Każdy absolwent szkoły ponadgimnazjalnej o profilu technicznym powinien:

1. znać wymagania rynku pracy,
2. stosować przepisy kodeksu pracy dotyczące praw i obowiązków pracownika,
3. sprawnie posługiwać się komputerem,
4. umieć założyć i prowadzić własną działalność gospodarczą,
5. korzystać z Internetu i programów użytkowych,
6. wykonywać działania matematyczne służące pomiarom diagnostycznym, badaniom rynku,
7. posługiwać się w stopniu komunikatywnym językiem obcym.

III. RYNEK PRACY

III.1 Regionalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki

Szkolnictwo zawodowe jest ściśle powiązane z rynkiem pracy. Na przestrzeni lat 1946-2009, przy zmieniającym się modelu gospodarki szkolnictwo też przeżywało wiele zmian. Do roku 1989 najczęściej młodzieży kształciło się w szkołach zawodowych. Ten typ szkół dominował również w naszej placówce. Kształciliśmy zgodnie z potrzebami rynku pracy i środowiska lokalnego: mechaników, rolników, stolarzy, ślusarzy, spawaczy i robotników do pracy w górnictwie na zlecenie i w ścisłej współpracy z kopalniami węgla.

Absolwenci po 2 letnim okresie nauki mieli zagwarantowaną pracę w wielu kopalniach węgla na Śląsku. Od roku 1984 kształciliśmy młodzież w klasach przysposabiających do zawodu, po ukończeniu 6 klas szkoły podstawowej. W trakcie nauki uczniowie uzupełnili wykształcenie podstawowe i zdobywali umiejętności zawodowe podczas nauki zawodu na warsztatach szkolnych.

Absolwenci tej szkoły znaleźli pracę jako robotnicy, a mała część kontynuowała naukę w szkołach zawodowych celem zdobycia konkretnego zawodu.

W roku 1986/1988 przyjęliśmy do klasy przysposabiającej do zawodu 23 uczniów, a już w roku 1988/89 48 uczniów. W 1980 zorganizowaliśmy nabór do klasy, Technikum Mechanicznego w systemie wieczorowym – uczniami tego typu szkoły mogły być osoby, które ukończyły szkołę zawodową. Kierunki te były podyktowane potrzebą uzupełnienia wykształcenia zawodowego, do poziomu wykształcenia średniego oraz wzrostem aspiracji społeczeństwa lokalnego. W szkołach zawodowych kształcono młodzież w szerokim profilu zawodowym i małym w kształceniu ogólnym.

System edukacyjny do 1990 roku był podporządkowany potrzebom gospodarki planowanej. Planowanie rozwoju gospodarki i kierunków kształcenia zawodowego nie było doskonałe, często występowały niezgodności, niemniej wybór zawodu nie był poddany grze rynkowej, a związany był z bliskością szkoły do miejsca zamieszkania, małą ilością szkół i tradycjami rodzinie. Lata dziewięćdziesiąte w kraju, to początek likwidacji zasadniczych szkół zawodowych. Proces ten dotknął także naszą szkołę. Nie

zorganizowaliśmy naboru na większość proponowanych kierunków. Było to związane ze wzrostem aspiracji edukacyjnych, głównie rodziców i uczniów, brakiem zainteresowania pracą na roli, załamaniem koniunktury gospodarczej.

Nastąpiło przejście gospodarki z linii rolnictwo-przemysł-usługi co pociągnęło za sobą zmiany w szkolnictwie zawodowy. Zawody związane z rolnictwem były niepopularne, dlatego część absolwentów naszej szkoły była zmuszona przekwalifikować się.

Zamknęliśmy nabór na niektóre kierunki: rolnik, mechanizator w rolnictwie, technik rolnik.

Kształciliśmy nadal mechaników, którzy znajdowali pracę w przemyśle i małych własnych firmach, oferujących swoje usługi dla lokalnego społeczeństwa. Na rynku pracy zaczęły występować nowe zawody tzw. przyszłościowe, między innymi był to mechatronik. Odpowiedzią szkoły było utworzenie w roku 2001 Liceum profilowanego o profilu mechatronicznym i ekonomiczno-administracyjnym, ponieważ młodzież i rodzice uważali, że wykształcenie średnie zapewni pracę absolwentowi w nowo powstałych samorządach gminnych i powiatowych, zgodnie z reformą administracyjną i systemu oświaty w kraju. Absolwenci tego typu szkoły zdobywali wykształcenie średnie i zawód robotnika wykwalifikowanego.

Jednocześnie gospodarka, priorytetowo zaczęła traktować działalność opartą na usługach.

W skali kraju w 2001 roku 50% absolwentów znalazło zatrudnienie w tym dziale gospodarki. Dlatego w 2000 roku utworzono Liceum Techniczne i Liceum Handlowe, dla potrzeb rozwoju sieci sklepów punktów usługowych w powiecie i gminie.

Ogólnie w Liceach Profilowanych w latach 2002-2007 wykształciliśmy 445 absolwentów i zapewniliśmy im od 2004 roku kontynuowanie nauki w Szkole Policealnej. Zawód w którym kształciliśmy młodzież to: technik agrobiznesu stanowiący połączenie wiedzy z zakresu rolnictwa, ekonomii i marketingu. Ważną zaletą tego zawodu jest to, że występuje on w grupie zawodów rolniczych.

Absolwenci posiadają kwalifikacje rolnicze uprawniające ich do przyjmowania, kupowania ziemi oraz aplikowania po środki finansowe z UE w ramach Programu Rozwoju

Obszarów Wiejskich. Ukończenie Szkoły Policealnej pozwala uzyskać tytuł technika, co jest obecnie ważne na krajowym i europejskim rynku pracy.

Wprowadzając nowe zawody do oferty edukacyjnej szkoły każdego roku badamy regionalny i lokalny rynek pracy. Zwracamy uwagę na badanie zawodów, a pełne wykształcenie zawodowe może uzyskać uczeń technikum i zasadniczej szkoły zawodowej. Uzupełnieniem i nabyciem nowych kwalifikacji jest Szkoła Policealna.

Szkoła we współpracy z innymi instytucjami przeciwdziała bezrobociu w powiecie lipskim. Dzięki staraniom władz powiatowych, Powiatowego Urzędu Pracy, pracodawców i szkół ponadgimnazjalnych, bezrobocie w powiecie lipskim na przestrzeni lat 2004-2008 malało, ale nadal było wyższe niż bezrobocie w województwie mazowieckim.

Stopa bezrobocia w woj. mazowieckim i w powiecie lipskim

LATA	Stopa bezrobocia w woj. mazowieckim	Stopa bezrobocia w powiecie lipskim
2004	14,7	19,3
2005	13,8	18,6
2006	11,9	16,6
2007	9,2	14,4
2008	7,3	12,8
Luty 2009	7,8	13,6

Źródło: dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Lipsku

Wyższa stopa bezrobocia w powiecie lipskim w porównaniu ze stopą bezrobocia w województwie mazowieckim wskazuje, że część absolwentów szkół legitymuje się wykształceniem niedostosowanym do aktualnych potrzeb rynku, a jednocześnie mieszkańcy powiatu mają ograniczony dostęp do potencjalnych pracodawców. Faktem niepokojącym jest to, że największe bezrobocie występuje w grupie wiekowej 18-24 lat i 25-34 lat, czyli są to absolwenci szkoły i nie umiejący znaleźć się na rynku pracy, ludzie w wieku produkcyjnym. Razem w lutym 2009 roku ta grupa wiekowa stanowiła 54%.

Faktem niepokojącym jest również to, że obecnie występuje 164 bezrobotnych absolwentów szkół w okresie do 12 miesięcy, od dnia ukończenia nauki, stanowią oni około 6% ogółu bezrobotnych w powiecie lipskim.

Bezrobotni według wykształcenia w latach 2004 – 2008 w powiecie lipskim

Wykształcenie	2004	2005	2006	2007	2008
Wyższe	171	178	170	154	183
Policealne i śr. zawodowe	185	734	620	494	483
Śr. Ogólnokształcące	266	300	357	318	359
Zasadnicze zawodowe	14982	1384	1168	990	946
Gimnazjalne i podstaw.	921	866	757	680	607
Razem	3625	3482	3072	2636	2578

Zródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy

Analizując bezrobocie według wykształcenia należy stwierdzić że w latach 2004–2008 najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, chociaż w badanym okresie występuje tendencja malejąca.

Szkoły nie mogą w sposób istotny wpłynąć na zmniejszenie rozmiarów bezrobocia, czyli zmniejszenie luki między podażą pracy, a zbyt niskim popytem na nią w wielu kategoriach, mogą natomiast wpływać istotnie na poprawę struktury wykształcenia tych grup zawodowych.

Podniesienie poziomu umiejętności zawodowych, ich stałe uaktualnienie i poszerzanie, mogą ułatwić sam proces poszukiwania pracy poprzez przekazanie wiadomości i umiejętności na lekcjach przedsiębiorczości. Duża liczba bezrobotnych w danej grupie zawodowej nie gwarantuje, że mimo istniejącego zapotrzebowania na dane stanowisko absolwent naszej szkoły zostanie zatrudniony przez pracodawcę.

Analizując rynek pracy w powiecie lipskim należy zwrócić uwagę na jego wiejski charakter i małą ilość zakładów przemysłowych.

Wyższe bezrobocie w mieście i gminie Lipsko w porównaniu ze stopą bezrobocia w powiecie jest spowodowane przede wszystkim niewystarczającą aktywnością gospodarczą przedsiębiorców prywatnych w stosunku do istniejącego potencjału pracowniczego oraz z racji funkcjonowania Lipska jako jedyne w powiecie ośrodka miejskiego, zatrudnianie przez miejscowych przedsiębiorców mieszkańców innych gmin, co jest zjawiskiem charakterystycznym występującym we wszystkich ośrodkach miejskich.

Z uwagi na typowo rolniczy charakter powiatu lipskiego większość mieszkańców znajduje zatrudnienie w tym sektorze. Trudna sytuacja rolnictwa w Polsce powoduje, że dochodowość rodzin rolniczych jest niewielka. Charakteryzuje się także dużym zróżnicowaniem z powodu dużych dysproporcji w jakości gleb w różnych miejscach powiatu. Trudna sytuacja ekonomiczna rodzin wiejskich przekłada się bezpośrednio na jakość życia i zdrowia.

Istotnym elementem aktywizującym lokalny rynek pracy jest udział w realizacji projektów współfinansowanych ze środków strukturalnych Unii Europejskiej. Przykładem tego typu inicjatywy jest podpisanie w czerwcu 2004 r. "Karty Współpracy Na Rzecz Rozwoju Regionu Lipskiego". Porozumienie to skupia sygnatariuszy pochodzących z trzech sektorów publicznego, prywatnego i organizacji pozarządowych.

Główną jego intencją jest skuteczne wykorzystywanie istniejącego potencjału w celu rozwiązywania problemów rynku pracy oraz innych spraw stanowiących bariery rozwojowe powiatu.

Obecnie wśród zawodów deficytowych w powiecie występują zawody:

- Pracownik administracyjny
- Przedstawiciel handlowy
- Zaopatrzeniowiec
- Sekretarz sądowy
- Księgowy
- Asystent rachunkowości
- Pracownik biurowy
- Spawacz
- Blacharz

OFERTA EDUKACYJNA NASZEJ SZKOŁY NA ROK 2009/2010

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie proponuje:

Liceum Profilowane Ekonomiczno-Administracyjne

- w cyklu 3 - letnim

Technikum Mechaniczne

- w zawodzie technik mechanik cykl 4 – letni

Technikum Agrobiznesu

- w zawodzie technik agrobiznesu cykl 4 – letni

Technikum Handlowe

- w zawodzie technik handlowiec cykl 4 – letni

Technikum Informatyczne

- w zawodzie technik informatyk cykl 4 – letni

Technikum Pojazdów Samochodowych

- w zawodzie technik pojazdów samochodowych cykl 4 – letni

Technikum Uzupełniające

- w zawodzie technik rolnik i technik mechanik cykl 3 – letni

Zasadnicza Szkoła Zawodowa

- mechanik pojazdów samochodowych cykl 3 – letni
- klasa wielozawodowa: cukiernik, kucharz małej gastronomii, malarz tapeciarski, blacharz, ślusarz, fryzjer, sprzedawca cykl 2 – letni

Szkoła Policealna

- w zawodzie technik agrobiznesu cykl 2 – letni
- w zawodzie technik informatyk cykl 2 – letni
- w zawodzie technik handlowiec cykl 2 – letni
- w zawodzie technik administracji /szkoła wystąpiła o zgodę do PUP i MKO/ cykl 2 – letni
- w zawodzie technik rachunkowości /szkoła wystąpiła o zgodę do PUP i MKO/ cykl 2 – letni

W naszej ofercie edukacyjnej umieściliśmy zawód technik mechanik, chociaż znalazł się on na liście zawodów nadwyżkowych w Państwowym Urzędzie Pracy w Lipsku. Po dokonaniu analizy mierników rozwojowych gospodarki, tendencji na rynku pracy, uważamy, że zawód technik mechanik jest zawodem przyszłościowym, ze względu na rozwój techniki, globalizację, zmianę stylu życia społeczeństwa, co powoduje zapotrzebowanie na specjalistów w tej branży. Uważamy, że licznie powstające niewielkie firmy reagujące na potrzeby klientów zapewniają zatrudnienie naszym absolwentom.

III.2 Kompetencje Kluczowe a rynek pracy

Szybko zmieniający się rynek pracy zmusza firmy do zapotrzebowania na wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Przed polskimi przedsiębiorstwami pojawiają się nowe, silniejsze niż dotychczas wyzwania biznesowe:

- znikająca przewaga kosztowa
- konieczność konkurowania w skali europejskiej i globalnej
- konieczność stosowania bardziej wyrafinowanych strategii (innowacyjność, jakość, poziom obsługi itp.)

Współczesni menedżerowie, jak i ich pracownicy muszą:

- rozumieć funkcjonowanie globalnej gospodarki
- umieć tworzyć nowe produkty
- zarządzać łańcuchem dostaw w skali zarówno krajowej, regionalnej jak i międzynarodowej
- kierować działaniami na wysoką jakość usług i jakość obsługi
- rozumieć elastyczność przedsiębiorstw
- posiadać umiejętności funkcjonowania w nowych kanałach obsługi

W związku ze zmieniającym się rynkiem pracy, został zidentyfikowany nowy typ pracownika poruszającego się po rynku pracy, jego motywacje, priorytety, podejście do kariery zawodowej i życia osobistego.

Nowy typ pracownika zdefiniowano następująco:

- często zmienia pracę (9 razy między 18 a 32 rokiem życia)
- zmienia rodzaj działalności w wieku dojrzałym

- jest przedsiębiorczy
- świadomie dąży do równowagi, zaangażowania zawodowego i osobistego
- konsekwentnie buduje własne zawodowe CV
- twardo negocjuje warunki zatrudnienia
- odważnie startuje we własnym biznesie

Coraz większego zastosowania nabierają nowe formy organizacji pracy tj. telepraca, elastyczny czas pracy, zatrudnienie na część etatu.

Niezmiennie od kilku lat są kierunki, które absolwenci w naszym kraju preferują jako kierunki swojej dalszej kariery. Są to: bankowość, reklama lub public relations, handel, audyt lub księgowość, doradztwo. Główne tendencje w obszarze zatrudnienia w wybranych branżach: usługi finansowe, produkcja, technologia, media, telekomunikacja, sektor energetyczny.

Kluczowe segmenty zatrudnienia w usługach finansowych przedstawiają się następująco:

- niszowe umiejętności analityczne
- zarządzanie ryzykiem
- menedżerowie oddziałów
- agenci i brokerzy finansowi

Kluczowe segmenty zatrudnienia w produkcji to:

- pracownicy wiedzy
- pracownicy produkcji, maszyniści
- inżynierowie badań i rozwoju
- zasoby wsparcia
- pracownicy o umiejętnościach technologicznych (metalurdzy, chemicy, programiści i inżynierowie)

Kluczowe segmenty zatrudnienia w branży technologicznej to:

- inżynierowie opracowujący produkty
- menedżerowie marketingu
- menedżerowie projektów
- sprzedawcy
- programiści

Kluczowe segmenty zatrudnienia w branży medialnej to:

- artyści multimedialni
- technologie specyficzne dla mediów – filmowanie, generowanie obrazu komputerowego, obróbka filmów i obrazu
- sprzedawcy
- corporate finance
- główni prowadzący – prezenterzy

Kluczowe segmenty zatrudnienia w branży telekomunikacyjnej to:

- sprzedawcy
- przedstawiciel obsługi klienta
- inżynierowie – telefonii, światłowody, telefonia bezprzewodowa

Kluczowe segmenty zatrudnienia w sektorze energetycznym to:

- pracownicy w obszarze magazynowania i dystrybucji
- technicy w zakresie geologii i paliw
- operatorzy procesów i inżynierowie
- technicy miernictwa i kartografii
- poszukiwanie danych i analiza informacji
- nauczyciele – matematyki, nauk ścisłych, języka angielskiego i nauczania specjalnego

Rynek pracy zmusza nie tylko firmy i przedsiębiorstwa do zatrudniania wysokiej klasy specjalistów, musi to również uwzględniać szkoła, przygotowując młodych ludzi do przyszłej pracy. Wszystkie te elementy są ze sobą powiązane i silnie zintegrowane.

Kształcąc uczniów powinniśmy uwzględniać przede wszystkim kluczowe kompetencje, a to da nam pewność, że absolwent będzie dobrym i odpowiedzialnym pracownikiem.

III.3 Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Szkoła stara się odpowiedzieć na pytania:

1. W jaki sposób ma kształcić dla potrzeb rynku pracy?

2. Jak świadomie i aktywnie modernizować swoją ofertę edukacyjną adekwatnie do potrzeb zmiennej i dynamicznej gospodarki, czyli m.in. zgodnie z oczekiwaniami pracodawców i wymaganiami nowoczesnych technologii.

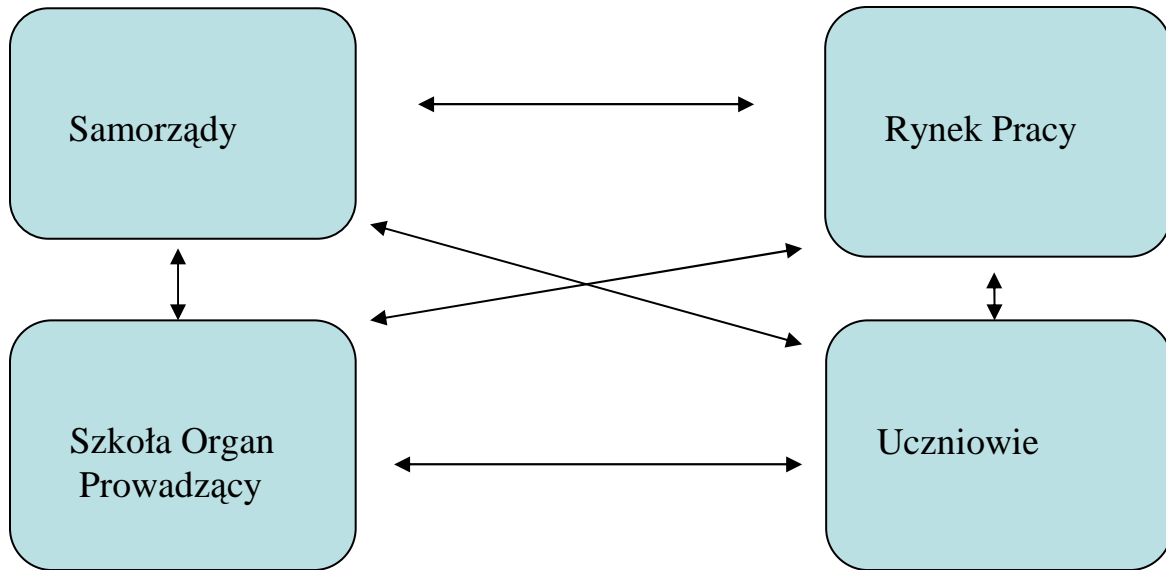
Edukacja na rynku pracy to zagadnienie niezwykle ważne dla danego rozwoju, ma ono duże znaczenie zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i gospodarki całego kraju.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie stara się realizować edukację dla rynku pracy poprzez różne skoordynowane ze sobą działania:

1. Konieczność odpowiedniego doboru i dostosowania rodzaju kierunków kształcenia w szkole do tych zawodów, na które istnieje największe zapotrzebowanie na rynku pracy, (analizy rynku pracy, współpraca PUP Lipsko).
2. Konieczność dostosowania treści programowych kształcenia do wymagań i oczekiwań pracodawców (wraz z odpowiednią modyfikacją bazy warsztatowej praktycznej nauki zawodu); warunkiem skuteczności tego działania jest stała, dokładna i systematyczna analiza potrzeb pracodawców oraz działanie mechanizmów zwrotnych udrażniających uzyskane wyniki w szkole (zarówno stacjonarnej jak i niestacjonarnej)
3. Doskonalenie u każdego ucznia w trakcie standardowego procesu edukacji umiejętności optymalnego planowania rozwoju zawodowego tak, aby był on zgodny z jego osobistym potencjałem i potrzebami rynku pracy.

W efekcie tych skonsolidowanych działań możliwe jest otrzymanie: „elastycznych zasobów ludzkich”, które same potrafią ewaluować i dostosować swoje kompetencje i daną edukację do potrzeb rynku.

To rozwiązanie łączy w sobie w jedną całość zarówno „ducha przedsiębiorczości” jak i optymalizację treści oraz metod nauczania do potrzeb dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. Na efektywność procesu kształcenia dla potrzeb rynku pracy wpływają głównie relacje pomiędzy elementami.

Stworzenie prawidłowych mechanizmów stałej współpracy daje kształcenie dla potrzeb dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. Wspólne spotkania, badania, analizy wykazują tendencje do częstego wyłaniania się wśród pracodawców kompetencji kluczowych.

„Bezbolesne” przejście ze szkoły na rynek pracy jest możliwe przy realizacji kilku działań:

1. współpracy z instytucjami zewnętrznymi (PP-P, PUP)
2. analizy oczekiwań pracodawców ?
3. analizy rynku pracy (trendy, prognozy, zawody przyszłości)
4. angażowanie się w pracę samorządu (organu prowadzącego) celem modernizacji oferty edukacyjnej szkół do potrzeb rynku pracy.

Przejście młodych ludzi od edukacji do zatrudnienia zależy nie tylko od szkoły, ale także od rynku pracy. Istnieją rynki pracy przyjazne młodym ludziom.

Na tych rynkach młody człowiek może korzystać:

- ze szkoleń
- pracy wakacyjnej
- staży absolwenckich
- przepisów ułatwiających zatrudnienie

Szkoły nie mogą w znaczny sposób wpłynąć na funkcjonowanie rynku pracy. Mogą jednak odegrać ważną rolę w ułatwieniu młodym ludziom dotarcia w życiu zawodowym poprzez rozwój kompetencji koniecznych, do znalezienia pracy.

Kompetencje w zakresie języków obcych, przedsiębiorczości, nauk matematycznych techniki informacyjnej wpłyną pozytywnie na jakość usług świadczonych przez szkołę, oraz wzrost umiejętności i kwalifikacji absolwentów.

Nauczyciele Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych Siennie, głównie przedmiotów ekonomicznych kilkakrotnie w ostatnich latach, przygotowywali różne projekty, aby pozyskać środki finansowe i wsparcie merytoryczne dla podniesienia jakości kształcenia zawodowego.

W obecnym systemie szkolnictwa zawód spawacza i blacharza można zdobyć tylko na kursach.

W związku z tym, aby naszej młodzieży z technikum - technik mechanik podnieść kwalifikacje i zapewnić lepszy start na rynku pracy szkoła aplikowała po środki z EFS w Priorytecie IX Działanie 9.2.

Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich to wsparcie, które podniesie atrakcyjność i jakość szkolnictwa zawodowego w powiecie lipskim, a także wzbogaci ofertę szkoły. Ponadto pozwoli nabyć nowe kwalifikacje uczniom i zwiększyć ich mobilność na rynku pracy.

Rynek pracy wymusza od szkolnictwa zawodowego dostarczenia pracodawcom młodych, „elastycznych” ludzi o obszernych zakresach umiejętności, którzy będą pozytywnie nastawieni na zmiany technologiczne i strukturalne gospodarki. Ludzie ci powinni posiadać zdolności do samodzielnej pracy, do rozwiązywania konfliktów. Dlatego system edukacji powinien zapewniać absolwentom szkoły zawodowej i technikum zdobycie wiedzy i umiejętności praktycznych umożliwiających podjęcie zatrudnienia w konkretnym zawodzie oraz przygotować do kształcenia ustawicznego i mobilności zawodowej, czyli wyposażyć uczniów w tzw. kluczowe kompetencje niezbędne w życiu społecznym i zawodowym.

Od kilku lat szkoła prowadzi badania dotyczące kariery zawodowej absolwentów.

Na podstawie tej analizy wyciągamy wnioski dotyczące kierunków i form kształcenia. Badaniami objęto absolwentów ze szkół młodzieżowych w latach 2006-2008

Informacje o dalszych losach uczniów pozyskano w przeprowadzonych wywiadach telefonicznych i kwestionariusza ankietowego.

„DROGA EDUKACYJNA i ZAWODOWA ABSOLWENTÓW ZSP w Siennie”.

Typ szkoły	2006	2007	2008	Razem
Technikum-technik mechanik	20	10	18	48
Liceum Profilowane		16	23	88
profil administracyjny	21			
profil mechatroniczny	28	0	0	
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	0	0	34	34
RAZEM	69	26	75	170

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z analizy telefonicznej i ankiet

STRUKTURA ANALIZY LOSÓW ABSOLWENTÓW Z LAT 2006 – 2008 OGÓŁEM

Typ szkoły	Technikum	%	Liceum Profilowane	%	ZSZ	%
Wskazania	44		83		34	
Studia	6	14	23	28		
Szkoła Policealna	20	45	36	43		
Technikum Uzupełniające	-	-	-	-	16	47
Podjęcie pracy	13	30	14	17	8	23,5
Nie kontynuują nauki i nie pracują	5	11	10	12	10	29,5
Brak wskazań	4		5			

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z analizy telefonicznej i ankiet

Analizując losy, absolwentów według rodzajów szkół zauważamy, że w większości uczniowie technikum liceum profilowanego wybierali Szkołę Policealną (80%) prowadzoną przez ZSP w Siennie. Daje im ona możliwość zdobycia zawodu lub nabycia drugiego. Mało absolwentów podjęło naukę w szkołach wyższych. Najczęściej wybieraną formą są studia zaoczne ze względu na słabe wyniki na egzaminie maturalnym.

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH

IV.1 Prognozy demograficzne

Liczba ludności powiatu lipskiego na 31 grudnia 2006 roku wynosiła 36610 osób, z czego kobiety stanowiły 50% ogółu mieszkańców. Gęstość zaludnienia w powiecie wynosi 49 osób na km². Największy udział w populacji zamieszkującej powiat mają mieszkańcy gminy i miasta Lipsko – blisko 32% ogółu ludności powiatu. Drugą, co do liczby ludności gminą powiatu jest gmina Sienno, którą zamieszkuje ponad 17% mieszkańców powiatu.

Na przestrzeni lat 2000 – 2009 liczba ludności powiatu lipskiego wykazywała tendencję malejącą. Największy ubytek ludności nastąpił w 2005 roku i wynosił 663 osoby.

Udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie mieszkańców powiatu, w analizowanym okresie ulegał niewielkim zmianom. Dominowała grupa osób w wieku produkcyjnym, a udział tej grupy osób kształtował się w przedziale 54,4% do 60,1%.

Bardzo niepokojącym zjawiskiem w kontekście demografii, jest ujemny przyrost naturalny, który bezpośrednio przedkłada się również na liczbę uczniów w szkole. Prognozy podane w Strategii Powiatu Lipskiego szacują ujemny przyrost naturalny w przedziale -133 w 2000 roku do -155 w roku 2006. Zjawisko to pogłębia się, co odzwierciedla poniższa tabela:

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Liczba uczniów	682	570	559	419	397	337	304	427	451	444	438

IV.2 Współpraca szkoły z zakładami pracy

Współczesna edukacja w szkołach polega na połączeniu kształcenia zawodowego z kształceniem ogólnym. W kształceniu zawodowym występuje połączenie teoretycznych przedmiotów zawodowych, z wiedzą praktyczną. Uczniowie szkół zasadniczych i technikum łączą teorię z praktyką podczas zajęć praktycznych i praktyk zawodowych. W naszej szkole zajęcia praktyczne odbywają się na Warsztatach Szkolnych dla uczniów kształcących się w zawodzie technik mechanik i mechanik pojazdów samochodowych. Oprócz wiedzy praktycznej, którą uczniowie technikum, o kierunku technik mechanik, nabędą podczas zajęć warsztatowych, dodatkowo program nauczania przewiduje w cyklu kształcenia 4 tygodnie praktyki zawodowej.

Praktyka zawodowa służy podniesieniu kwalifikacji zawodowych i zapoznaniu się z rynkiem pracy. Odbywanie praktyk zawodowych u lokalnych przedsiębiorców jest uzupełnieniem efektywności szkolnictwa w naszej szkole. Praktyka pozwala doskonalić nabyte umiejętności zawodowe na różnych stanowiskach pracy, przy wykonywaniu różnych czynności. Oprócz celu głównego, jakim jest sprawne wykonywanie zawodu w zakresie umiejętności określonych w standardach dla danego zawodu praktyka zawodowa spełnia cele pośrednie:

- 1) pogłębia wiadomości nabyte w szkole
- 2) doskonali umiejętności zawodowe
- 3) przygotowuje uczniów do kierowania pracą innych
- 4) kształci umiejętności pracy i współdziałania w zespole
- 5) wyrabia poczucie odpowiedzialności za jakość pracy
- 6) uczy poszanowania mienia i uczciwości

Praktyki zawodowe w organizujemy na terenie powiatu lipskiego i ostrowieckiego

Uczniowie technikum – zawód technik mechanik odbywają praktyki:

- 1) MARBET Marek Otko Lipsko
- 2) ZUH BROKAR Broda Karol Ludwików
- 3) PHU ASTRA S.C.- Naprawa Samochodów Ostrowiec Świętokrzyski ul. Żabia 33
- 4) Zakład Mechaniki Samochodowej Stępniewski Cezary Lipsko
- 5) Scandic Food (zakład przetwórstwa spożywczego)

Uczniowie technikum – technik handlowiec, technik agrobiznesu odbywają praktyki

w:

- 1) Banku Spółdzielczym w Iłży z filia w Rzeczniowie i Siennie
- 2) Scandic Food w Lipsku
- 3) GS w Rzeczniowie i Siennie
- 4) Urząd Gminy w Rzeczniowie, Siennie, Lipsku
- 5) W małych prywatnych firmach handlowych

We wszystkich zakładach młodzież spotyka się z dużą przychylnością, a zdobyte umiejętności czasami przekraczają nasze oczekiwania. W zakładach tych uczniowie korzystają z pomocy specjalistów i mają dostęp do nowoczesnych środków technicznych: kasa fiskalna, komputery, skanery, nowoczesne oprogramowania itp.

Często wiele czynności wykonują samodzielnie, pokonując bariery nieśmiałości. Pracodawcy muszą sprawować nad uczniami opiekę, a my jesteśmy im wdzięczni, że dali naszej młodzieży możliwość zetknięcia się z profesjonalizmem i sprawdzenia się w zawodzie. Preferujemy większe zakłady pracy, w których młodzież ma możliwość zdobycia umiejętności na różnych szczeblach: **Otko, Scandic Food** w Lipsku.

Szczególne cenne są praktyki organizowane w zakładzie MARBET Pana Marka Otko P.P.H.U, zajmującego się usługami oraz obróbką plastyczną mechaniczną metali, laserowym cięciem blach, produkcją i handlem łożyskami tocznymi. Zakład ten zatrudnia 101 pracowników, a najlepsi uczniowie naszej szkoły już tam pracują.

W roku szkolnym 2008/2009 szkoła podpisała umowę ze SCANDIC – FOOD Sp. z o.o., zajmującą się przetwórstwem owoców i warzyw, produkcją mrożonek, sałatek i dżemów, zatrudniającą na stałe 113 pracowników, a w sezonie 243 pracowników. To w tym zakładzie uczniowie trzeciej klasy Technikum Agrobiznesu w miesiącu czerwcu będą odbywać praktyki poszerzając swoją wiedzę i doświadczenie zawodowe.

Problemem jest brak praktyk zagranicznych, podczas których młodzież mogłaby doskonalić język obcy. Aby temu sprostać, w grudniu 2008 roku szkoła przystąpiła do projektu praktyk organizowanych przez Towarzystwo Umiejętności Rolniczych w Poznaniu w nowoczesnych gospodarstwach rolnych w Niemczech, na terenie landu Dolna Saksonia.

Tytuł projektu, w którym będą uczestniczyli uczniowie Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie brzmi:

„Nowe umiejętności – większe szanse na europejskim rynku rolnym – staż zawodowy w niemieckich gospodarstwach rolnych”.

Program ten jest przeznaczony dla uczniów szkół rolniczych – przyszłych następców w gospodarstwach rolnych rodziców, a jego realizacja będzie miała miejsce w niemieckich gospodarstwach rolnych w landzie Dolna Saksonia w terminie lipiec, sierpień, wrzesień 2009r.

Udział uczniów Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych jest bezpłatny, a Organizator Praktyk korzysta ze środków uzyskanych w ramach **Programu Leonardo da Vinci**.

Instytucjami niemieckimi, które współorganizują i realizują projekt są Szkoła DEULA w Nienburgu i Dolnosaksońska Izba Rolnicza w Hanowerze.

Po podpisaniu listów intencyjnych dotyczących współpracy pomiędzy Towarzystwem Umiejętności Rolniczych w Poznaniu – organizatorem praktyk, a Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie:

Organizator praktyk zagwarantował:

1. Przeprowadzenie naboru oraz przygotowanie kandydatów do rozmowy kwalifikacyjnej pod względem językowym i ogólnym. / intensywny kurs języka niemieckiego w szkole macierzystej /
2. Przygotowanie i przeprowadzenie rozmowy kwalifikacyjnej. /jeśli to będzie możliwe w szkole macierzystej /.
3. Przygotowanie grupy do wyjazdu na praktykę – szkolenie o charakterze ogólnym przed wyjazdem.
4. Dowieszenie praktykantów do gospodarstw, w których odbędą praktykę.
5. Opiekę i nadzór nad grupą w trakcie trwania praktyki.
6. Przeprowadzenie kompleksowej kontroli przebiegu praktyki.
7. Powrót praktykantów do kraju.
8. Uroczyste zakończenie programu wraz z wręczeniem certyfikatów, dokumentów „Europass – Mobility”, zaświadczeń i dyplomów ukończenia praktyki.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Siennie gwarantuje:

1. Przygotowanie grupy uczniów chętnych do udziału w praktyce zawodowej, spełniających następujące warunki:

- uczęszczanie do szkoły o profilu rolniczym (technikum agrobiznesu),
 - ukończenie – do momentu wyjazdu – 18 lat,
 - posiadanie prawa jazdy kategorii B i T chłopcy oraz B dziewczęta,
 - znajomość języka niemieckiego w stopniu umożliwiającym porozumiewanie się,
 - posiadanie przez rodziców gospodarstwa rolnego,
 - przedstawienie zaświadczenia od lekarza o stanie zdrowia po zakwalifikowaniu się na praktykę.
2. Rozpropagowanie wśród uczniów swojej szkoły informacji o projekcie.
 3. Przygotowanie merytoryczne uczniów do udziału w projekcie.

Udział młodzieży naszej szkoły w tym przedsięwzięciu w istotny sposób podniesie znajomość języka niemieckiego, szczególnie języka zawodowego, a uczniowie zdobędą nowe doświadczenia zawodowe, poznają kulturę, zwyczaje, obyczaje swoich sąsiadów **i będzie** to kolejny etap kształcenia przygotowującego ich do pracy w kraju i w zjednoczonej Europie. Zainteresowanie tą formą praktyki jest duże.

IV.3 Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy

Współczesny rynek pracy wymaga od pracownika dużej elastyczności. Odeszły w przeszłość czasy, gdy raz zdobyty zawód był gwarancją uzyskiwania dochodów z pracy do emerytury. Coraz częściej zachodzi konieczność zmiany kwalifikacji zawodowych i nabywania nowych umiejętności, których posiadanie daje możliwości znalezienia pracy w nowym zawodzie.

Rynek pracy wymaga kształcenia szerokoprofilowego, a takiego kształcenia zasadnicze szkoły zawodowe nie realizują. Absolwenci tych szkół mają trudności w znalezieniu miejsca pracy i w związku z tym powinni dodatkowo kończyć różne kursy kwalifikacyjne pozwalające to zmienić. Szkoły ze względów finansowych nie mogą im tego zapewnić.

Rynek pracy wymusił wprowadzenie do szkół przedmiotu – podstawy przedsiębiorczości w szkołach ponadgimnazjalnych każdego typu. Uczniowie oprócz podstawowych zagadnień z ekonomii poznają funkcjonowanie rynku, między innymi

rynku pracy. Na lekcjach poznają zasady wykonywania pracy w Polsce ujęte w kodeksie pracy, uregulowania wynikające z umów o pracę, prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy, samozatrudnienie, ćwiczą pisanie CV, listów referencyjnych oraz zasady przeprowadzania rozmów z pracodawcami.

Szkoła stara się wykształcić w uczniach zasady przedsiębiorczości, kreatywności i asertywności. Chce, aby każdy absolwent był mobilny na rynku pracy. Ilości godzin w klasie I ZSZ i 2 technikum są niewystarczające na realizację programu nauczania z tego przedmiotu, dlatego pedagog szkolny corocznie przeprowadza z uczniami klas kończących zajęcia z poradnictwa zawodowego i orientacji zawodowej.

Cele tych zajęć to:

- rozwijanie postaw przedsiębiorczych
- nabywanie umiejętności niezbędnych do znajdowania zatrudnienia, komunikacyjnych, pracy w zespole, kreatywność
- pomagają podnieść poziom osiągnięć szkolnych oraz zwiększają motywację do nauki
- mają pozytywny wpływ na ucznia i zachęcają do dalszej edukacji

Głównym celem tych zajęć w szkołach technicznych zawodowych jest koordynacja procesu przejścia ze szkoły do pracy i rozwijanie określonych umiejętności, a także pogłębianie wiedzy o aktualnych tendencjach na rynku pracy.

Wiedza zdobyta w szkole o rynku pracy jest przydatna podczas nawiązywania kontaktów z pracodawcami, które są ważne podczas organizacji praktyk zawodowych.

Oprócz lekcji przedsiębiorczości, zajęć z poradnictwa zawodowego uczniowie poznają zagadnienia związane z rynkiem pracy w czasie innych zajęć:

- lekcje biblioteczne
- ścieżki edukacyjne
- wizyty doradcy zawodowego z PUP w Lipsku

V. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Powyższa diagnoza pozwala sformułować następujące **wnioski**:

1. Oferta edukacyjna szkół technicznych zawodowych w Polsce nie odpowiada wymogom rynku pracy.
2. Tworzenie warunków rozwoju szkolnictwa zawodowego jest zadaniem pilnym, a zrazem długofalowym i wymagającym współdziałania władz oświatowych wszystkich szczebli, przedsiębiorców, partnerów społecznych i samych szkół.
3. Utrudnia je dotychczasowa marginalizacja szkolnictwa zawodowego.
4. Niska jakość kształcenia zawodowego (wyniki egzaminów zawodowych i maturalnych).
5. Brak nowoczesnych programów nauczania zawodów w warunkach szybkiej zmiany technologicznej.
6. Uznanie, że na szczeblu lokalnym – w skali powiatu – ma dokonać się dostosowanie oferty szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy.
7. Konieczność odpowiedniego doboru i dostosowania rodzaju kierunków kształcenia w szkole do tych zawodów, na które istnieje największe zapotrzebowanie na rynku pracy, (analizy rynku pracy, współpraca PUP Lipsko).
8. Konieczność dostosowania treści programowych kształcenia do wymagań i oczekiwań pracodawców (wraz z odpowiednią modyfikacją bazy warsztatowej praktycznej nauki zawodu); warunkiem skuteczności tego działania jest stała, dokładna i systematyczna analiza potrzeb pracodawców oraz działanie mechanizmów zwrotnych udrażniających uzyskane wyniki w szkole (zarówno stacjonarnej jak i niestacjonarnej)
9. Doskonalenie u każdego ucznia w trakcie standardowego procesu edukacji umiejętności optymalnego planowania rozwoju zawodowego tak, aby był on zgodny z jego osobistym potencjałem i potrzebami rynku pracy.
10. W celu poprawienia kondycji szkolnictwa zawodowego objąć je wsparciem finansowym i rozwojowym, tak aby zapewnić porównywalność pomiędzy różnymi formami kształcenia i ułatwienie poruszania się absolwentom na krajowym i międzynarodowym rynku pracy. / środki z EFS, budżet programu Kapitał Ludzki, RPO, itp./

11. Rozszerzenie oferty poradnictwa edukacyjno – zawodowego w szkołach oraz ściślejsze powiązanie oferty szkolnictwa z potrzebami rynku pracy.
12. Zwiększenie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego w formach szkolnych.
13. Podniesieniu jakości kształcenia zawodowego powinny służyć:
 - współpraca szkół z pracodawcami przez wykorzystanie do kształcenia zawodowego bazy pracodawców oraz laboratoriów wyższych uczelni,
 - organizowanie praktycznej nauki zawodu i zajęć praktycznych z wykorzystaniem najnowszych technik i technologii wytwarzania,
 - objęcie nauczycieli ze szkół zawodowych nowoczesnymi formami doskonalenia,
 - doposażenie bazy dydaktycznej,
14. Troska o zmianę statusu społecznego absolwentów szkół zawodowych.

Ważnym instrumentem propagowania szkół zawodowych powinny być:

- sprawny i wydolny system poradnictwa zawodowego,
- kierowanie się przez rodziców i uczniów przy wyborze szkoły ponadgimnazjalnej, analizą możliwości młodych ludzi i ofertą edukacyjną,
- nieuleganie modzie i stereotypowym negatywnym opiniom o szkolnictwie zawodowym